

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΑΘΑΤΟΣ

Το ελληνικό φωτογραφικό βιβλίο

Πληθώρα λευκωμάτων καθαρής ελληνικής φωτογραφίας και ατομικών μονογραφιών έως και ταξιδιωτικού και τουριστικού περιεχομένου πωλούνται στα κεντρικά βιβλιοπωλεία. Το περιεχόμενο και η ποιότητά τους κυμαίνονται από κακόγουστα έως επαγγελματικά άψογα.

Εφεύρεση των αρχών του 1839, η φωτογραφία δεν άργησε να εμφανιστεί και στην Ελλάδα, όπου οι πρώτοι φωτογράφοι παρουσιάζονται σε λιγότερο από μια δεκαετία. Αντιθέτως, το πρώτο ελληνικό βιβλίο με θέμα τη φωτογραφία δημοσιεύεται πάνω από μισό αιώνα αργότερα: Πρόκειται για τη «Φωτογραφία άνευ διδασκάλου: ήτοι μεθοδικός οδηγός του ερασιτέχνου και εξ επαγγελματίας» του Σ. Δ. Σταματιάδη (Αθήνα 1893). Κατά τη διάρκεια των επόμενων δέκα ετών, δεν φαίνεται να κυκλοφόρησε στην Ελλάδα άλλο φωτογραφικό βιβλίο· το 1903 μόνο εμφανίζεται το επόμενο, η «Εικονογραφία φωτογραφική, μεθ' ιστορικού παθολογικών περιπτώσεων εν τω νοσοκομείω "ΕΡΠΙΣ"» του Γ.Α. Δημητρίου, που παρουσιάζει «ακραία και σπάνια ιατρικά περιστατικά...». Ούτε και τα επόμενα χρόνια

αυξάνει αισθητά ο ρυθμός, αφού μέχρι το 1916 δημοσιεύονται όλα κι όλα τέσσερα ελληνικά φωτογραφικά συγγράμματα: οι πρακτικοί οδηγοί του Ραυτόπουλου και του Ρουσόπουλου, και δύο λευκώματα, αμφότερα έργα Αγιορειτών μοναχών. Από το 1919 έως το 1952 οι ελληνικές φωτογραφικές εκδόσεις αριθμούν κατά μέσον όρο κάτι λιγότερο από δύο ανά έτος, ενώ από το 1953 έως τα μέσα της δεκαετίας του '70 ο μέσος όρος μόλις διπλασιάζεται.

Οι πληροφορίες αυτές και τα σχετικά σχόλια οφείλονται στην *Ελληνική Βιβλιογραφία για τη Φωτογραφία (1893-1996)* των βιβλιοθηκονόμων Ελένης Γιαννίτσιου και Γεωργίας Λειβανά, στις 208 σελίδες της οποίας καταγράφονται στοιχειά και σχόλια για 1020 ξεχωριστές εκδόσεις. Δημοσιευμένος με χορηγία του Υπουργείου Πολιτισμού, ο τόμος αποτελεί σαφή επισφράγιση της ενθιμίωσης της ελληνικής φωτογραφίας, αφού οι βιβλιογραφίες αποτελούν τη βάση κάθε επιστημονικής έρευνας. Το βιβλιογραφικό έργο μπορεί εκ πρώ-

Ο Γιάννης Σταθάτος είναι φωτογράφος και συγγραφέας